

Для захисту прав дітей - звертайтеся до системи безоплатної правової допомоги

Діти або їх законні представники з питань, що стосуються захисту порушених прав дитини, можуть звертатись за призначенням адвоката, гарантованого державою. Це стосується захисту права на освіту, на медичне обслуговування, стягнення аліментів, захисту прав на нерухомість, на недоторканність, захисту прав осіб, визнаних потерпілими у кримінальному процесі тощо.

У практиці адвокатів системи безоплатної правової допомоги є перемоги щодо:

- стягнення аліментів на час навчання, на утримання особи з інвалідністю;
- сприяння у видачі паспорта;
- примусове вселення в квартиру;
- оскарження адмінпротоколу поліції про злісну непокору;
- позбавлення батьківських прав безвідповідальних батьків;
- захист від відібрання дитини з родини тощо.

Одна з актуальних проблем, яка зараз виникла в суспільстві — булінг або мобінг серед дітей, ситуації, коли одна дитина чи група дітей ображають, цькують, б'ють іншу дитину. У такій ситуації поради будуть для кожного свої. Тільки спільними зусиллями можна подолати це явище.

Поради дітям

Якщо дитина піддається образам, зазнає цькування з боку однолітків, інших дітей, дорослих, є свідком подібної поведінки стосовно інших дітей, то їй будуть корисними наступні поради:

1. Не замовчуй проблему і не бійся звертатись за допомогою дорослих (батьків, учителів, державних органів та служби у справах дітей).
2. Якщо потрібна термінова допомога, звертайся на гарячу лінію 116 111 або 116 123.
3. Якщо ти хочеш порадитись з юристом, телефонуй на всеукраїнську гарячу лінію системи безоплатної правової допомоги 0-800-213-103 (цілодобово, безкоштовно).

Поради батькам

Звертайте увагу на поведінку та настрої дітей. Можливо, ваша підтримка - це найперше, чого дитина потребує. Якщо ви виявили проблему, пов'язану з булінгом (вашу дитину б'ють чи ображають у школі) звертайтеся:

- або до поліції з фіксацією побоїв,
- або до директора школи (письмово).

Не намагайтесь самі з'ясувати стосунки з кривдником. На емоціях ви можете завдати серйозної шкоди іншим дітям, до того ж згідно із законом, відповідальність за вчинки дітей несуть їхні батьки, тож адресуйте усі свої скарги тільки дорослим людям. Інакше, ви можете наразитися на зустрічну заяву до поліції та замість мирного врегулювання ситуації отримати скандал, який іще більше нашкодить дитині. Наполягайте на зустрічі з іншими учасниками конфлікту за участю третьої сторони (психолога, класного керівника, директора, соціального педагога).

Був випадок, коли після численних звернень до класного керівника зневірена матуся звернулась до Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Їй допомогли написати звернення і порадили, як правильно його направити директорові школи. Після цього директор відповів "Чого ж ви раніше не звертались?". Отже, окремі педагоги вчасно не звертають належної уваги на проблеми дітей, вчасно не вживають попереджальних заходів, не надають значення проблемі. Якщо вплинути словесно на них неможливо, звертайтеся до адміністрації школи. Тільки ви як батьки можете акцентувати та наполягати, щоб до подолання булінгу стосовно вашої дитини долучились фахівці школи. Тільки спільними зусиллями можна подолати це ганебне явище.

Запам'ятайте самі та навчіть свою дитину про відповідальність за заподіяння шкоди іншій особі. До адміністративної відповідальності притягуються з 16 років, а до того відповідальність за вчинки дітей несуть їхні батьки. Ухилення батьків від виконання обов'язків стосовно виховання дітей теж тягне за собою відповідальність, адже відповідно до ст. 50 Сімейного кодексу України, батьки зобов'язані: виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей. Отже, передбачено таку відповідальність за:

Викрадення чужого майна (крадіжки, шахрайство)— штраф, виправні роботи до 1 міс., адмінарешт — 5-10 діб, повторно — збільшений штраф, виправні роботи — 1-2 міс., адмінарешт — 10-15 діб (ст. 51 КупАП).

Дрібне хуліганство (нецензурна лайка в громадських місцях, образливе чіпляння до громадян та інші подібні дії) - штраф, громадські роботи, виправні роботи, адміністративний арешт до 15 діб (ст. 173 КупАП).

З 16 років, а в окремих випадках з 14 років настає кримінальна відповідальність за:

Побої і мордування - умисне завдання удару, побоїв або вчинення інших насильницьких дій, які завдали фізичного болю і не спричинили тілесних ушкоджень, - штраф, громадські роботи на строк до 200 годин, виправні роботи - до 1 року, групове — обмеження/позбавлення волі до 5 років (ст. 126 ККУ).

Погрозу вбивством, якщо були реальні підстави побоюватися здійснення цієї погрози - арешт на строк до 6 місяців або обмеженням волі на строк до 2 років (ст. 129 ККУ).

Хуліганство, тобто грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом, - штраф, арешт на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до 5 років. Групове хуліганство - обмеження волі на строк до 5 років або позбавленням волі на строк до 4 років (стаття 296 ККУ).

Умисне тяжке тілесне ушкодження — позбавлення волі на строк від 5 до 8 років (ст.121 ККУ).

Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження - виправні роботи до 2 років, обмеження волі (позбавлення волі) - до 3 років (ст. 122 ККУ).

Умисне легке тілесне ушкодження - штраф, громадські роботи на строк до 200 годин, виправні роботами на строк до одного року (ст. 125 ККУ).

Отже, при вчиненні подібних дій стосовно вашої дитини варто обов'язково звертатись до поліції 102. Після того, як дитину визнають потерпілою, звертайтеся або до обраного адвоката, або до Першого криворізького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги для призначення адвоката, гарантованого державою (вул.Качалова, 2).

Якщо ваша дитина стала кривдником і стосовно неї відкрито кримінальну справу, то їй також може бути призначено адвоката за рахунок держави (про це слід заявити слідчому або звернутись до Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Дніпропетровській області).

Поради педагогам

Щоб попередити булінг...

Спільно з учнями мають бути вироблені правила поведінки у класі, а потім загальношкільні правила. Правила мають бути складені в позитивному ключі «як треба», а не як «не треба» поводитися. Правила мають бути зрозумілими, точними і короткими.

Дисциплінарні заходи повинні мати виховний, а не каральний характер. Осуд, зауваження, догана мають бути спрямовані на вчинок учня і його можливі наслідки, а не на особистість порушника правил.

Жоден випадок насильства або цькування і жодну скаргу не можна залишати без уваги. Учням важливо пояснити, що будь-які насильницькі дії, образливі слова є неприпустимими та несуть за собою адміністративну та кримінальну відповідальність. Реакція має бути негайною (зупинити бійку, припинити знущання) та більш суворою при повторних випадках агресії.

Аналізуючи ситуацію, треба з'ясувати, що трапилось, вислухати обидві сторони, підтримати потерпілого й обов'язково поговорити із кривдником, щоб зрозуміти, чому він або вона так вчинили, що можна зробити, щоб таке не повторилося. До такої розмови варто залучити шкільного психолога.

Залежно від тяжкості вчинку можна пересадити учнів, запропонувати вибачитися, написати записку батькам або викликати їх, позбавити учня можливості брати участь у позакласному заході.

Учням треба пояснити, що навіть пасивне спостереження за знущаннями і бійкою надихає кривдника продовжувати свої дії. Свідки події повинні захистити жертву насильства і, якщо треба, покликати на допомогу дорослих.

Потрібно запровадити механізми повідомлення про випадки насильства, щоб учні не боялися цього робити. Ці механізми повинні забезпечувати учням підтримку і конфіденційність, бути тактовними.

Для успішного попередження та протидії насильству треба проводити заняття з навчання навичок ефективного спілкування та мирного розв'язання конфліктів.

Якщо конфлікт вже стався...

Дотримання принципів медіації допоможе запобігти ескалації конфлікту та вирішити його у мирному руслі.

Отже, пам'ятайте:

- не слід залучати до інциденту між 2-3 дітьми інших дітей;
- не слід листуватись з батьками в соцмережах і особливо в спільних чатах, тим самим привертаючи увагу інших батьків;
- варто уникати ситуацій прилюдного засудження кривдників при класі та гіпертрофованого покарання.

Принципи медіації:

- конфіденційність шляхом спілкування виключно із залученими сторонами;
- збереження гідності шляхом мирного повернення учасника конфлікту в колектив;
- відповідальність усіх сторін за прийняте рішення;
- добровільність,
- дотримання прав людини;
- безоціночність особистості та вчинку;
- нейтральність медіатора (медіатор не стає на сторону жодного з учасників конфлікту).

Кожна дитина або її законний представник мають право звернутись і отримати безоплатну консультацію юриста, а в разі потреби представляти інтереси в суді - усі без виключення діти мають право на призначення адвоката (юриста) за рахунок держави. Для захисту прав дітей слід звертатись в центри/бюро безоплатної правової допомоги. Ми підберемо відповідний правовий механізм для захисту прав. Телефонуйте 0-800-213-103 для отримання консультації цілодобово та безкоштовно.

Перший криворізький місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги працює за адресою: м.Кривий Ріг, вул.Качалова, 2, тел. 405-54-04, (098)040-83-70.

Криворізьке бюро правової допомоги — 0564-95-78-85, 067-276-54-76 (м.Кривий Ріг, вул. С.Конткевича, 37)

У рамках загальнонаціонального проекту "Я маю право!" на сайті <http://pravo.minjust.gov.ua/> можна знайти поради, як простояти домашньому насильству та як оформити аліменти тощо.